

Tản Mạn Về Thời Gian

Bài của Vĩnh Ngô

Đọc bài viết của một huynh trưởng, cũng là thân hữu ĐLVN có nhắc nhở rằng: "... *quỹ thời gian của mỗi người chúng ta ngày càng hạn hẹp hơn...*", tôi chợt giật mình, lo nghĩ... "*Nguy thật, quỹ gần cạn rồi à! Làm thế nào bây giờ?*" Khó một nỗi là cái "quỹ" này nó chỉ tự động lấy ra thôi chứ không cho bỏ vào mới là một chứ! Thêm một điều nữa rất đáng lo, không giống như trương mục nhà băng, tiền không xài thì còn nguyên đó, chứ "thời gian" ở trong "quỹ" không muốn lấy ra xài nó cũng bay mất tiêu bạn ạ! Phiền hà ở chỗ người ta lo rằng thời gian cứ bay... bay thì già yếu đến nơi rồi. Khi thật! Nói hù dọa như thế nghe hơi ác! Già thì phải yếu thôi. Nói già là đủ buồn rồi còn phải kê khai thêm cái yếu vào làm chi!

Từ xưa đến nay, nhân gian thường cho rằng thời gian chuyển động, và vận tốc nhanh lắm "... *như chiếc thoi đưa*" (ca dao), "... *như bóng câu qua cửa sổ*" (cổ thi), "... *như cánh chim bay*" (tân nhạc), có nghĩa là rất nhanh. Vụt một phát, vù một cái, là mất dạng! Thế nhưng, cũng có người thấy thời gian có lúc đi chậm lắm, và lại còn đo được cả vận tốc đi của thời gian nữa cơ đấy! Trong một tiệc cưới, các ông bà xem có vẻ già được sắp ngồi chung với nhau, nên chuyện trò thường xoay quanh đề tài tuổi già nhiều hơn. Một ông kê rằng: "*Tôi đã hưu rồi, ngày nào cũng đi bộ cho khoẻ người. Một hôm, đi qua công viên lúc trời vừa ngã về chiều, thấy không khí mát mẻ tôi ngồi xuống ghế đá nghỉ chân. Bóng nắng của cái cây trước mặt vừa chớm mờ cho làm cho thêm có xanh ngời lên thật đẹp. Tôi cứ ngồi yên thoải mái ngắm cái bóng nắng di chuyển dần ra con đường đi. Khi cái bóng phủ hết bề ngang của lối đi thì tôi cũng đứng dậy để về nhà. Nhìn lại đồng hồ mới biết là mình ngồi nghỉ chân gần một giờ, và cái bóng cây di chuyển chỉ hơn hai thước tây thôi. Đấy không phải là vận tốc của thời gian thì là cái gì? Già như mình, đi bộ nhàn tản một giờ cũng được vài cây số, còn thời gian chỉ đi được vài mét thì làm sao nó đuổi theo mình được. Đừng lo mau già nữa các bạn ơi. Cứ vui sống đi thôi!*" Ông bạn ngồi kê

bên nghe nói cứ gật gù mãi và góp chuyện như sau: "*Thời gian đi mà ông đã đo được như thế còn mau đấy. Trong đời tôi, có lần tôi nghiệm thấy nó chẳng đi tí nào mới là phiền! Xưa kia, tôi không biết sùng đạo là gì cả nên chả có nợ máu, nợ mủ với đũa nào hết. Tôi làm việc kỹ thuật mà. Cả đời không biết làm khó ai, thế mà khi tai ương chụp xuống nửa phần đất nước nó cũng không chừa tôi ra! Lao động cái tạo nhục nhằn thế nào chắc các bác đã nghe kể. Sáng nhai trệu trạo một củ khoai sùng, trưa chiều nhá muốn trạo quai hàm một bát bo bo. Đào kinh với chỉ tiêu năm thước khối đất mỗi ngày. Dùng chân đập cái "leng thùng" xuống đất còn dễ chứ quăng cái khối đất nặng ấy lên được trên bờ kinh cũng oải gân lắm. Hắt lên không đủ mạnh thì đất lại rơi xuống lưng mình, còn quăng cho mạnh thì mỗi lần nhấc tay lên ngực lại nhói đau. Lúc nào cũng cầu thời gian qua nhanh cho đỡ khổ, nhưng lúc bấy giờ hình như cái lão thời gian chết tiệt này không chịu bước đi cụ ạ! Chắc lão cũng muốn toa rập với bọn gian ác hành cho chết những người hiền lương!*"

Chậm hay nhanh gì đi nữa thì thời gian cũng cứ lừng lững, lạnh lùng bước tới mặc cho các ông bà văn, thi, nhạc sĩ nhà mình nài nỉ, van vãn "*xin thời gian hãy ngừng trôi...*"! Chắc quý bạn còn nhớ câu chuyện ông thần bị đẩy lên đỉnh núi. Tôi khoái ông thần gan dạ, dám chơi dám chịu này quá! Ai đời ông dám ra tay bắt nhốt tử thần lại để hấn không còn bắt ai chết, để tất cả cùng sống chung hoà bình cho vui vẻ cả làng! Không biết sơ sẩy thế nào đó mà thần chết vượt ngục được và trả thù, bắt ông phải lăn một hòn đá to tướng từ chân núi lên đến đỉnh, hể hòn đá lăn xuống thì lại phải lăn nó lên. Cứ thế, suốt đời! Thần chết mà có người bắt nhốt được thì cái lão thời gian này có khó gì! Các bạn thử nghĩ xem, đã có ai dám ra tay bắt thời gian nhốt lại để mọi người cứ "trẻ mãi không già", cứ "khoẻ như vâm" mà sống và làm... việc không? Khó lắm à? Chịu thua rồi sao? Cái lão thời gian này cũng khó chơi thật. Cứ chẳng nói chẳng rằng, lặng

lẽ ra tay tàn phá mọi thứ. Nói cho công bằng, cũng có lúc lão ta làm phước giúp cho vài người, tỉ dụ như “*thời gian hàn gắn được vết thương lòng...*” của một cô hay cậu nào đấy lỡ mang mối tình hận! Nhưng phải xác định là ông ta thuộc phe nào. Bạn hay thù? Hay là thế này: hiện nay, lãnh tụ các cường quốc trên thế giới như Ông Bút, Ông Bờ Le, Ông Hao Quạt... đều đồng lòng giơ tay thế quyết sống mái với bọn khủng bố, thì mình làm cách nào đẩy cái lão thời gian về phía Bin Laden để quân lực đồng minh bắt nhốt lão cho rồi! Để anh em mình khỏi cần lo “quý” vơi hay cạn, rồi cứ hoan hỉ mỗi năm hội ngộ một lần. Như năm nay chẳng hạn, Thân hữu Điện lực VNHN và gia quyến sẽ bay đến hải đảo thần tiên thơ mộng Hạ uy di để gặp nhau hàn huyên thỏa thích... Và cũng để không còn cảm giác bùi ngùi khi nhìn lại hình ảnh người bạn xa cách mấy mươi năm, trước đây tươi tắn hiền hậu biết bao mà nay nhìn mặt thấy hui hắt, tóc tai thì “gió thổi bay” nhiều quá! Làm như vậy có được không? Nói chơi cho vui thế thôi, chứ không phải là vô vọng đâu. Nhân loại từ cổ chí kim có phải lúc nào cũng tìm cách cột chân thời gian lại đấy sao? Từ xa xưa đến giờ, ông vua bà chúa nào lên ngôi mà không nỗ lực tìm phương thuốc trường sinh! Chưa tìm được, đến khi chết vẫn còn hy vọng, ra lệnh cho ướp xác của mình để đó, biết đâu con cháu tiếp tục tìm được thuốc, bơm vào xác một mũi là bật ngồi dậy, ngáp mấy cái, rồi bò lên ngai vàng làm vua tiếp!

Mời bạn trở lại bàn tiệc để nghe bà con chuyện trò. Một ông luật sư đã nghỉ hưu hỏi ông bạn bác sĩ ngồi bên cạnh “... *sao thời gian tàn phá sinh lực con người khiếp thế hả ông. Có cách nào ngăn chặn không?*” Ông bác sĩ cười “*Ai tàn phá? Tự ông đã xài cái sinh lực của ông đấy chứ, còn than van gì nữa!*” Ông thầy luật trả đũa ông thầy thuốc liên “*Thế các ông thầy tu có xài đâu mà cũng già đi như ai vậy?*” Thầy thuốc bèn an ủi “*Thôi đừng lo nghĩ nhiều. Cứ nghe tôi, tập thể dục dưỡng sinh đều đặn cho khỏe. Y khoa tiến bộ hiện đã đạt được nhiều khám phá đáng khích lệ trong việc nghiên cứu sự lão hoá của tế bào sinh vật. Không lâu nữa thuốc cải lão hoàn đồng sẽ có bán khắp nơi. Liệu mà dành dụm tiền hưu bổng để mua ông nhé!*” Bạn có nghe không? Hy vọng đã vươn lên rồi đấy! Dân Phú thọ mình, mấy khóa em út, tính cho đến 1975, nay có người “tri thiên mệnh” rồi, nhưng đường trần còn dài, những tia hy vọng còn loé sáng lắm. Các anh “sáu mảy” chưa thấy thua, còn quý huynh trưởng “cổ lai hi” thì....cũng còn hy vọng luôn! Vì

có người đã từng phát biểu một cách thật “chân lý” là “... *các anh kỹ sư Phú Thọ rất nghệ sĩ, rất si tình...*” Mà thường thì những người si tình sống dai lắm quý vị ạ! Sống để mà yêu chứ! Yêu đời, yêu người cho nhân loại bớt khổ!

Qua Phố Lạ

**Về ngang phố lạ chiều nay
Nắng thu vàng võ cuối ngày chưa
phai**

**Đường xa một nỗi u hoài
Hợp tan, tan hợp còn dài u mê.**

**Buồn qua phố lạ trưa hè
Che từng vạt nắng khô se mặt người
Ở đây lạc lõng điệu cười
Bước người hấp tấp, phận đời long
đong.**

**Ghé qua phố lạ chiều đông
Mù sương chần lối, mưa giông ngăn
đường
Lòng trần còn nặng tư hương
Mới qua chưa hết nửa đường phù
vân.**

**Chiều qua phố lạ mùa xuân
Xô dài bóng nắng phân vân bên
đường
Quê một phương, người một phương
Vàng phai mấy độ nắng sương quê
người.**

VĨNH NGỘ

Trên đây là cuộc “chiến đấu trường kỳ” của giới y sĩ để cầm chân thời gian, còn những “sĩ” khác thì sao? Các ông bà cầm bút cầm đàn, văn thi nhạc sĩ, xem ra chẳng có một tí nỗ lực nào chống lại, mà đôi khi lại còn “rét” nữa chứ, có người hồn xiêu phách lạc như “... *thần tử thấy long nhan*” mới là tội nghiệp! Hãi quá đâm ra khúm núm, nịnh nọt. Họ tô hồng chuốc lụy cho thời gian (*màu thời gian*) hoặc là nghe thời gian thì thảm (*tiếng thời gian*). Làm như thời gian là người bạn đẹp đẽ và dịu dàng lắm vậy! Nếu bạn là người yêu thích hội họa

thì bạn sẽ thấy những tay cầm cọ “chịu chơi” hơn nhiều lắm! Tôi nhớ có đọc trong một cuốn sách của Bob Wade, một danh sư về thủy thái họa, ông nói một câu nghe “đã” lắm, ý là “... *khi cầm cọ bạn là xếp sòng, có quyền uy như tạo hóa vậy. Bạn có thể hoán chuyển không gian và thay đổi cả thời gian để sáng tạo...*” Nói xong là ông dẫn dụ ngay. Ông kể là trong một dịp từ Úc qua Pháp, vừa du lịch vừa vẽ tranh, ông ghé thăm ngôi nhà xưa của danh họa Monet. Ngôi nhà này với vườn hoa tuyệt đẹp, đã là đề tài của nhiều họa sĩ. Khi ông đến nơi, nhằm mùa đông, khu vườn xơ xác trông thảm nào lắm! Không hề gì! Ông dựng giá vẽ lên... Và, bức tranh in trong trang sách là hình ảnh ngôi nhà nhỏ nhắn thơ mộng của Monet đang tắm nắng trong khu vườn xuân nở rộ toàn là kỳ hoa dị thảo! Phải thế chứ. Không lẽ đi không lại về không. Ông thầy họa này dám lòi cổ lão thời gian đang mặc chiếc áo mùa đông u ám, ướm át ra ngoài, bắt phải thay áo mùa xuân tươi thắm rồi đây lão trở vào khu vườn để vẽ cho được một bức tranh thật đẹp!

Hãy đẩy trí tưởng tượng đi xa một chút bạn nhé. Một sáng đẹp trời, bạn cùng cả nhà lái xe lên viếng cảnh Yosemite National Park. Đi ngang một rừng hoa rực rỡ làm say đắm lòng người, bạn dừng xe, mở đồ nghề vẽ ra để tóm bắt cho được ngay cái khoảnh khắc thời gian tuyệt vời đó. Bức họa xong. Bạn thấy đắc ý và khoan khoái quá. Ngắm nghía một lát rồi định bỏ tranh lên xe để chạy tiếp. Khoan... Hượm một tí đã !... Dừng vội rửa cọ... Trong vườn hoa muôn hồng ngàn tía đó, bạn hãy chọn một chỗ vừa ý rồi vẽ một cội mai vàng vào đây giùm tôi. Thử đem mùa xuân quê hương ra xức người, hay là làm như mình đang vẽ ở quê nhà vậy mà! Vào cái thời mà mình còn học ở Phú thọ đấy. Phú thọ đây là Trung tâm kỹ thuật sát trường đua ở Sài gòn, chứ không phải Phú thọ trại cải tạo ngoài Bắc đâu nhé! Nhớ không? Hãy cùng “trêu ghẹo” cái lão thời gian này một tí, xem lão làm gì được mình!

Ngẫm nghĩ lại, thấy lão thời gian đã “làm gì” thật bạn ạ! Mấy chục năm trước mình làm kỹ sư, bây giờ bị lão ấy tấn công túi bụi, tối tăm mịt mịt, không đỡ gạt được. Tóc thì bạc, mắt mờ, tay chân run thì đâu có ai cho mình làm kỹ sư nữa bạn nhỉ! Thôi, làm chuyện khác vậy. Chắc bạn có đọc văn của Trầm Cà Mau? Cái ông nhà văn gốc kỹ thuật Phú thọ này viết về tuổi già hay đáo để. Ông viết về thú vui khi về hưu đọc khoái lắm bạn ơi! Tôi cũng đã nghỉ hưu, và thấy ông đúng lắm. Hồi mình còn trẻ, lập gia đình rồi sinh con đẻ cái. Những đứa con ra đời mang lại cho mình niềm hạnh phúc chan hoà.

Đến khi lên chức ông bà thì hình như mình cảm thấy tuyệt vời hơn nữa. Chắc bạn cũng thấy như tôi? Có phải vì vào cái tuổi này mình có nhiều thì giờ hơn nên chú ý, ngắm nghía kỹ hơn những đứa cháu đang lớn dần trong sự ân cần, chăm chút của ông bà? Mà những đứa cháu này lại vui vớn ông bà nhiều hơn đối với bố mẹ của chúng, vì biết ông bà cưng chiều nhiều hơn. Riêng cái khoản đồ chơi thôi, nhiều lúc “đơn đặt hàng” của các cháu làm cho túi tiền nhỏ của ông bà nhẹ hẫng thêm! Đòi mua scooter thì phải là cái có dán hình “spider man” hay “barbie” mới chịu. Cái này cũng dễ thôi. Tiệm này không có thì ông cháu ta đi tiệm khác tìm cho ra. Nhưng cũng có những “yêu cầu” gây “bức xúc” hơn nhiều lắm! Tết âm lịch dẫn cháu đi chợ tết xem múa lân. Chú bé 6 tuổi mê cái đầu lân quá, đòi mua cho một chiếc để mang về nhà múa chơi. Phải chi mình đang ở Hồng Kông hay thành phố lớn có khu Chinatown bán đủ thứ để đi mua cho cháu ngay thì tốt quá. Còn ở cái thành phố nhỏ này làm gì có. Muốn làm lấy cũng không phải dễ. Ở quê nhà còn có tre nứa, ở quê người kiếm đâu ra! Ông đành phải khắc phục và chế biến. Tiểu, thủ ... công nghệ đan rỏ, đan rá được thì làm đầu lân xem ra không mấy khó! Bền đi mua một cuộn dây kẽm về uốn cái khung đầu lân, giấy báo cũ không thiếu, bột nếp khuấy hồ trong bếp lúc nào cũng có. Thằng cháu đi học về thấy cái khung gần xong reo mừng tíu tít và nhảy vào đòi làm tiếp. Tổ hợp công nghệ ông cháu, ông dán, cháu cắt giấy bôi hồ không mấy hồi mà xong. Trông cũng giống lắm! Chờ cho khô, hôm sau là sơn màu được rồi. Chú bé dẫn đi dẫn lại mãi là “ngày mai chờ cháu đi học về mới bắt đầu sơn màu, ông nhé!” Hôm sau, chú nhóc giành sơn lớp lót và yêu cầu đầu lân của chú ấy phải là màu đen, cái sừng màu đỏ và bộ râu màu trắng. Cần mua thêm một thước vải đỏ, may viền và dây cột nữa là hoàn tất. Từ đó, chiều nào nhà cũng ồn ào, náo nhiệt, vui như Tết! Chỉ cần một cái xô nhựa lật úp, hai chiếc đĩa bếp là có ngay bộ trống. Ông đánh trống, cháu trai múa đầu lân, cháu gái giữ đuôi. Xem múa lân có một lần mà chú nhóc cũng nhớ. Múa may, xàng xê, nhún nhảy, phóng cước xem hay ra phết. Các trường tiểu học ở địa phương này vẫn thường tổ chức những lễ hội sắc tộc và thằng cháu dám đem đầu lân đi múa biểu diễn làm cho bạn học, và ngay cả cô giáo nữa, thích thú quá!

Một lần khác, đi xem xi nê thấy cảnh “hoành tráng”, người ngựa cung tên, lớp tấn công, lớp thủ thành... coi bộ thích chí quá, cháu thò thẻ “Ông ơi! Ở nhà cháu có nhiều đồ chơi hình người, ngựa,

xe... ông làm cho cháu cái thành to kia với cả sông và cây cầu nữa được không? Làm đi ông nhé. Cháu thích lắm!” Làm thế nào mà từ chối được đây hả bạn? Ông mà bảo không, mất “thế giá” thì không đáng kể nhưng sẽ làm cho thằng cháu buồn lắm! Hồi xưa, ông đã từng làm công việc thiết kế và xây dựng nhà máy, chả lẽ bây giờ làm mô hình một cái thành kia lại chịu thua sao! Thế là ông tìm “vật tư” về xây thành cho cháu chơi. Cặm cụi cả tuần rồi cũng xong. Đủ cả các thứ, thành quách hai ba tầng, hào sâu bắc cầu cho ngựa xe vào thành với cửa gỗ bản lề mở ra đóng lại trông “chất lượng” lắm! Khi xây thành dầu không cho cháu biết, để cho cháu ngạc nhiên chơi. Hôm đi học về nhìn thấy cái “thành” đang nằm trong phòng chơi chiếm hẳn một khoảng rộng, chú bé mắt sáng ngời lên, chỉ kịp nhìn ông một cái rồi phóng ngay lại bày xa mã ra chơi không thiết đến ăn tối nữa! Khi bố mẹ cháu đi làm về, vừa bước vào nhà là há hốc mồm ngạc nhiên “Trời ơi! Thảo nào... Cả tuần nay thấy bố lục đục trong nhà kho... Thì ra, bố đã làm cho cháu cái này đây hả?” “...Con có cảm ơn Ông chưa?” Chú bé mê chơi nhưng vẫn quay lại cười và giơ một ngón tay cái lên! Từ đó, khi có dịp là cháu rủ cả đám bạn

học về cùng chơi rất say mê. Sau đó không lâu, một hôm đi đón hai cháu ở trường, tôi đang ngồi trên xe đọc sách chờ thì thấy một chú bé bạn học của thằng cháu đến đứng cạnh cửa xe cười toe toét. Sau khi “hello” chú hỏi ngay: “Ông là handy-man phải không?” Tôi hỏi lại “Ai bảo thế?” thì chú bé liền thoảng trả lời “Thằng Nick kể với cháu là mẹ nó nói cái gì ông cũng làm được hết, vì ông là handy-man!” Tôi chưa kịp nói gì thì chú bé giơ tay lên “bye” và dậm bước đi. Ngần ngừ một chút, chú quay lại nói nhỏ “cái lion head ông làm đẹp quá, cháu thích lắm, ông có thể làm cho cháu một cái được không?” Vừa nói xong là chú bé chạy biến.

Bạn thấy không? Không làm kỹ sư nữa thì mình làm “handy-man”! Cái nghề này tuy không kiếm được tiền nhưng đem lại được nụ cười và niềm hân hoan cho con cho cháu (và có lẽ, cho cả người dung nữa!) Được như thế còn muốn gì hơn. Tôi muốn bắt chước Bác Tràm gọi đây là hạnh phúc. “Handy-old-man’s happiness” ! Cái nguồn hạnh phúc này của tôi, còn lâu lắm thời gian mới cướp đi được !

VĨNH NGỘ

Phiên Phiên Tuổi Già

(tiếp theo trang 45)

xem là quá trọng. Có lần, ông đến thăm một nhà văn vẫn đang nằm thoi thóp, miệng ngậm một cái que gỗ có thấm nước cho đỡ khát, sắp chết vì ung thư. Ông nhà văn còn thao thức vì một tác phẩm đề đời chưa khởi đầu được. Chết chưa an lòng. Ông nói “*Thôi bác ơi, chuyện gì mình chưa làm được, thì thế nào con cháu mình sau này cũng làm. Yên tâm mà dưỡng bệnh đi.*”

Ông Hai Hồ cho rằng, cứ năm ba ông bà bạn già gặp nhau, uống vài ly trà, cà phê mà nói chuyện nhảm, cũng là một thứ hạnh phúc trong đời. Ông nói dù đến để nghe thằng bạn già nó chửi mình, cũng cứ vui, được người ta chửi tức còn có người để ý đến mình, còn hơn là không ai khen, ai chửi cả. Những dịp ra mắt thơ, ra mắt sách, ông thường tham gia cho cuộc họp thêm xôm tụ. Cho tác giả sướng. Ông khoái các buổi ca nhạc cây nhà lá vườn, tài tử. Nó cũng có những cái hay của nó. Những buổi họp mặt anh em bạn cũ, ông không bao giờ bỏ qua, ông nói là không tham dự thì uống lắm. Ông cho rằng tuổi già mà còn gặp lại được bạn xưa, thì không còn gì quý báu hơn. Năm nhà xem sách, xem truyền hình, đá banh, đầu vui bằng gặp bạn cũ. Gặp

dịp vui thì cứ vui kéo uống, biết mình còn sống được bao lâu nữa mà mãi phí ngày giờ chạy theo lợi lộc.

Mỗi khi có ai mời đi đám cưới, tiệc tùng, ông đến đúng giờ, mà thiên hạ tà tà đến trễ, ông cũng không bực mình. Bởi người ta quen giờ cao su rồi. Họ có cả trăm ngàn lý do để biện minh. Ông có đến sớm, thì cũng có cái lợi khác, được nói chuyện, gặp gỡ, tâm sự tào lao với những bạn bè mà từ lâu ít có dịp gặp nhau. Cũng vui và quý. Để chi có cơ hội thuận tiện để gặp nhau. Đến khi dọn thức ăn ra, không còn cơ hội để nói chuyện nữa, vì ai nấy lo gấp, lo nhai, không rảnh mà nói chuyện. Khi ăn xong, thì bạn bè vội vã ra về, vì đường xa, vì đêm khuya, vì mệt nhọc. Bởi vậy, ông cứ vui với cái bê bối của thiên hạ, và bằng lòng với câu “*Không ăn đậu không phải Mễ, không đi trễ không phải Việt nam.*”

Ông Tư Hồ thường nói, tuổi già, cứ phiên phiên với mọi sự, cho khỏe, cho sướng cái thân già của mình.

Santa Ana, tháng 10/2007

Tràm Cà Mau